

Teresa Kaczyńska

**AWANS ZAWODOWY NAUCZYCIELI:
PRZYKŁADY KONTRAKTÓW
ZAWARTYCH MIĘDZY NAUCZYCIELEM STAŻYSTĄ I KONTRAKTOWYM
A OPIEKUNEM**

Awans nauczycieli istniał w polskiej rzeczywistości szkolnej przed 1 września 1999 roku (kiedy to wprowadzono nowe typy szkół, tj. sześciolletnią szkołę podstawową i trzyletnie gimnazjum), w postaci uzyskiwania stopni specjalizacji zawodowej. Pociągał on jednak za sobą niewielką gratyfikację finansową, dlatego też nie zyskał zbyt dużej akceptacji pedagogów.

Sytuacja zmieniła się diametralnie od 6 kwietnia 2000 roku, kiedy to weszła w życie znowelizowana ustawa Karta Nauczyciela i w nowym rozdziale 3a art. 9a wymieniła cztery stopnie awansu zawodowego:

- ✓ nauczyciela stażystę,
- ✓ nauczyciela kontraktowego,
- ✓ nauczyciela mianowanego,
- ✓ nauczyciela dyplomowanego,

zaś art. 9c ust. 4 i 5 ww. ustawy wprowadził do polskiego systemu edukacji nową funkcję: opiekuna dla nauczycieli stażystów i kontraktowych.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2000 roku, z późniejszymi zmianami z dnia 29 maja 2002 roku, wskazuje dokładnie na obowiązki, jakim powinien sprostać opiekun stażu; są to w szczególności:

- ✓ wspieranie nauczyciela stażysty i kontraktowego w zakresie przygotowania i realizacji planu rozwoju zawodowego,
- ✓ prowadzenie zajęć otwartych dla nauczyciela stażysty,
- ✓ obserwowanie zajęć prowadzonych przez nauczyciela stażystę i kontraktowego,
- ✓ przygotowanie projektu oceny dorobku zawodowego nauczyciela stażysty i kontraktowego za okres stażu,
- ✓ uczestniczenie w pracach komisji kwalifikacyjnej dla nauczyciela stażysty.

Na marginesie powyższego warto zwrócić uwagę, iż nauczyciel pełniący funkcję opiekuna stażu może wykorzystać przedsięwzięcia związane z jej pełnieniem do własnego awansu na stopień nauczyciela dyplomowanego.

Przedstawione poniżej przykładowe kontrakty zostały opracowane na kursie doskonalącym pn. „Jak wspomagać nauczyciela w rozwoju zawodowym – kurs dla opiekunów stażu”, zorganizowanym i zrealizowanym przez Gdyński Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli.

Teresa Kaczyńska

doradca metodyczny ds. bibliotek szkolnych

PRZYKŁAD 1

PROJEKT KONTRAKTU

zawieranego między nauczycielem stażystą
a opiekunem stażu w dniu

CZAS TRWANIA STAŻU: 9 miesięcy

CEL: uzyskanie awansu zawodowego na stopień nauczyciela kontraktowego

MIEJSCE REALIZACJI STAŻU:

ZAKRES ZADAŃ	
STAŻYSTA	OPIEKUN STAŻU
✓ przedstawienie projektu swojego Planu Rozwoju Zawodowego,✓ zapoznanie się z organizacją, zadaniami i zasadami funkcjonowania szkoły,✓ ustalenie harmonogramu spotkań „lekcji otwartych” u opiekuna stażu lub innych nauczycieli,✓ przeprowadzenie zajęć w obecności opiekuna stażu lub dyrektora szkoły,✓ uczestniczenie w wybranych formach doskonalenia zawodowego,✓ gromadzenie dokumentacji potwierdzającej wykonanie działań,✓ realizacja planu rozwoju,✓ opracowanie sprawozdania z przebiegu stażu	✓ pomoc w napisaniu planu rozwoju,✓ ustalenie terminów spotkań z nauczycielem stażystą,✓ ustalenie zakresu działań stażysty, które będą oceniane,✓ pomoc w prowadzeniu dokumentacji szkolnej (instruktaż i wskazówki),✓ obserwacja i omówienie zajęć przeprowadzonych przez nauczyciela stażystę,✓ wspieranie stażysty w realizacji zadań szkolnych,✓ pomoc w realizacji planu rozwoju,✓ pomoc w opracowaniu sprawozdania,✓ sporządzenie projektu oceny nauczyciela,✓ uczestniczenie w pracach komisji kwalifikacyjnej

OCZEKIWANIA	
STAŻYSTA	OPIEKUN
– życzliwa postawa opiekuna,	– systematyczność i obowiązkowość w wywiązywaniu się z podjętych zadań,

podpis opiekuna stażu

podpis stażysty

PROJEKT KONTRAKTU OPRACOWAŁ ZESPÓŁ W SKŁADZIE:

Henryka Bastian
Danuta Bieszke
Iwona Kłos
Elżbieta Machnikowska
Danuta Mazurkiewicz
Anna Szymańska,

PRZYKŁAD 2

PROJEKT KONTRAKTU ZAWIERANEGO MIĘDZY STAŻYSTĄ A OPIEKUNEM STAŻU

STRONY KONTRAKTU:

OPIEKUN STAŻU

STAŻYSTA

ZAKRES OBOWIĄZKÓW NAUCZYCIELA STAŻYSTY:

1. Przygotowuje i przedstawia opiekunowi projekt swojego Planu Rozwoju Zawodowego w wymaganym terminie.
2. Poznaje organizację, zadania i zasady funkcjonowania szkoły (podstawowe dokumenty i akty prawne dotyczące funkcjonowania szkoły; sposób prowadzenia dokumentacji, przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy).
3. Uczestniczy jako obserwator w zajęciach prowadzonych przez opiekuna stażu lub innych nauczycieli w wymiarze co najmniej 2 godzin w miesiącu i omawia je z prowadzącym.
4. Prowadzi zajęcia z uczniami w obecności opiekuna stażu lub dyrektora (wicedyrektora) szkoły w wymiarze co najmniej jednego zajęcia w miesiącu.
5. Przedstawia scenariusz lub konspekt hospitowanych zajęć. Zalecenia i wnioski z hospitacji uwzględnia w dalszej pracy.
6. W ustalonym terminie (np. raz w miesiącu) konsultuje się z opiekunem stażu (omawia realizację planu rozwoju zawodowego, przedstawia zgromadzone dokumenty).
7. Uczestniczy w spotkaniach z doradcą metodycznym.
8. Bierze udział w wewnątrzszkolnych formach doskonalenia zawodowego nauczycieli, spotkaniach zespołu przedmiotowego, wychowawczego i innych powołanych przez dyrektora.
9. Poznaje środowisko uczniów i ich problemy.
10. Nawiązuje współpracę z pedagogiem szkolnym.
11. Prowadzi dokumentację realizacji zadań wynikających z planu rozwoju zawodowego.

ZAKRES OBOWIĄZKÓW OPIEKUNA STAŻU

1. Pomaga stażyście napisać Plan Rozwoju Zawodowego.
2. Opracowuje z nim scenariusze i konspekty lekcji oraz inną dokumentację.
3. Prowadzi zajęcia otwarte i omawia je.
4. Obserwuje zajęcia prowadzone przez nauczyciela stażystę, omawia je i udziela wskazówek.
5. Pomaga rozwiązywać problemy dydaktyczne i wychowawcze.
6. Wspiera stażystę w działaniach wykraczających poza obowiązki służbowe.
7. Spotyka się ze stażystą w ustalonych terminach.
8. Przygotowuje projekt oceny dorobku zawodowego za okres stażu.
9. Uczestniczy w pracach komisji kwalifikacyjnej.

.....
nauczyciel stażysta

.....
opiekun stażu

.....
miejsowość, data

PROPOZYCJĘ KONTRAKTU OPRACOWAŁ ZESPÓŁ:

Ewa Bohdanowicz
Wiesława Czajkowska
Joanna Grzebińska
Lidia Kozłowska
Irena Sieradzińska
Judyta Śliwińska
Renata Zamorowska

PRZYKŁAD 3

PROJEKT KONTRAKTU ZAWARTEGO POMIĘDZY NAUCZYCIELEM KONTRAKTOWYM A OPIEKUNEM STAŻU

I. ZASADY KOMUNIKOWANIA SIĘ:

1. Nauczyciel opiekun i nauczyciel stażysta są równoprawnymi partnerami.
2. Uwagi dotyczące stylu pracy oraz sposobu realizacji Planu Rozwoju Zawodowego są uwagami konstruktywnymi, a nie krytyką.
3. Spotkania konsultacyjne odbywać się będą raz w miesiącu, w ustalonym wcześniej terminie.
4. Nauczyciel stażysta może konsultować pojawiające się problemy na bieżąco.

II. ZAKRES OBOWIĄZKÓW NAUCZYCIELA KONTRAKTOWEGO:

1. Zapoznanie się z procedurami awansu zawodowego i obowiązującymi go aktami prawnymi.
2. Realizacja wymagań niezbędnych do uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego (zgodnie z rozporządzeniem MENiS).
3. Opracowanie Planu Rozwoju Zawodowego.
4. Uczestnictwo w spotkaniach z opiekunem stażu.
5. Sporządzanie notatek ze spotkań z opiekunem oraz dokumentowanie realizacji planu rozwoju zawodowego.
6. Uczestnictwo w zajęciach otwartych raz w semestrze (w obecności opiekuna stażu).

III. ZAKRES OBOWIĄZKÓW OPIEKUNA STAŻU:

1. Zapoznanie stażysty z procedurą uzyskania awansu.
2. Pomoc w opracowaniu Planu Rozwoju Zawodowego.
3. Wspieranie działań stażysty w zakresie wzbogacania jego warsztatu pracy.
4. Dzielenie się swoim doświadczeniem zawodowym.
5. Udzielanie rad na prośbę stażysty w sytuacjach problemowych: dydaktycznych i wychowawczych.
6. Sporządzenie wykazu literatury godnej poznania.
7. Pomoc w sporządzeniu sprawozdania z przebiegu stażu.
8. Napisanie projektu oceny dorobku nauczyciela kontraktowego.
9. Pomoc w uporządkowaniu dokumentacji na posiedzenie komisji egzaminacyjnej.

IV. KRYTERIA OCENY DOROBKU ZAWODOWEGO:

1. Systematyczność.
2. Terminowość.
3. Zaangażowanie w realizację Planu Rozwoju Zawodowego.
4. Inicjatywa.

V. USTALENIA KOŃCOWE:

1. Za przebieg i organizację stażu odpowiedzialny jest nauczyciel kontraktowy.
2. Opiekun stażu jest osobą wspomagającą.
3. Kontrakt obowiązuje obie strony.
4. Kontrakt można modyfikować za zgodą obu stron.

OPRACOWAŁY:

Anetta Benedyka
Dorota Borys
Anna Grzywaczewska
Katarzyna Łokuciejewska
Barbara Stencel
Zofia Jolanta Wilk
Anna Włoch

PRZYKŁAD 4

PROPOZYCJA KONTRAKTU POMIĘDZY OPIEKUNEM STAŻU I NAUCZYCIELEM UBIEGAJĄCYM SIĘ O AWANS NA STOPIEŃ NAUCZYCIELA MIANOWANEGO

I. ZAKRES OBOWIĄZKÓW OPIEKUNA STAŻU:

1. Zapoznanie z procedurami awansu zawodowego.
2. Pomoc w przygotowaniu Planu Rozwoju Zawodowego.
3. Spotkania instruktażowe (konsultacje).
4. Prowadzenie zajęć otwartych i ich omawianie.
5. Wskazywanie fachowej literatury.
6. Zachęcanie do stosowania technologii komputerowej.
7. Pomoc w konstruowaniu narzędzi badawczych, autorefleksji i dokonywaniu samooceny.
8. Systematyczny nadzór nad realizacją Planu Rozwoju Zawodowego.
9. Pomoc w opracowaniu sprawozdania z realizacji stażu.

II. ZAKRES OBOWIĄZKÓW NAUCZYCIELA STAŻYSTY:

1. Zapoznanie się z procedurami awansu i opracowanie Planu Rozwoju Zawodowego.
2. Udział w różnych formach doskonalenia zawodowego.
3. Przygotowanie i przeprowadzanie zajęć otwartych.
4. Uczestnictwo w WDN (np. praca w zespole przedmiotowym).
5. Śledzenie na bieżąco literatury fachowej, ze zwróceniem szczególnej uwagi na nowoczesne metody kształcenia.
6. Realizacja i systematyczne dokumentowanie zadań ujętych w Planie Rozwoju Zawodowego.
7. Konstruowanie narzędzi diagnostycznych (ankiety, arkusze obserwacyjne, karty pracy).
8. Opracowanie sprawozdania z realizacji planu.

III. KRYTERIA OCENY DOROBKU ZAWODOWEGO STAŻYSTY:

1. Doskonalenie warsztatu pracy.
2. Znajomość przepisów oświatowych.
3. Aktywne uczestnictwo w pracach organów szkoły i środowiska lokalnego.
4. Stopień realizacji zadań zawartych w Planie Rozwoju Zawodowego.
5. Znajomość i stosowanie technologii informatycznych i medialnych.
6. Znajomość wybranych zagadnień z psychologii i pedagogiki oraz umiejętność zastosowania ich w praktyce.
7. Współpraca z opiekunem stażu.

IV. ZASADY WZAJEMNEGO KOMUNIKOWANIA SIĘ:

1. Cykliczne spotkania (przynajmniej raz w miesiącu) na konsultacjach.
2. Raz na trzy miesiące spotkanie podsumowujące realizację bieżących zadań.
3. Zaufanie, szczerłość, życzliwość, dyskrecja i wzajemny szacunek ("Krytyczny przyjaciel").
4. Otwartość na problemy i trudności nauczyciela stażysty.
5. Doradzanie, a nie krytykowanie.

PROJEKT PRZYGOTOWAŁ ZESPÓŁ W SKŁADZIE:

*Jadwiga Bemben
Bożena Chodźko
Tamara Hebel
Marta Mazurek
Hanna Oleksowicz
Teresa Olszowy
Maria Sapichowska-Kaczor
Elżbieta Skowrońska
Jolanta Szadkowska
Wisława Walder
Marzena Witczak*